

RESIDÈNCIA
D'INVESTIGADORS

Institució Milà i Fontanals
Departament d'Arqueologia i Antropologia

XIII CICLE DE CONVERSES AL RAVAL

TAL COM SOM, TAL COM ÉREM

**Les emprentes del poder:
una mirada des de l'arqueologia i l'antropologia**

Octubre de 2017-Juny de 2018

---

* 26 d'octubre de 2017

CÉLINE CAMUS I DÉBORA ZURRO (IMF-CSIC)

Dinàmiques de gènere i poder a l'actual món acadèmic

En aquesta taula rodona discutirem al voltant de la participació de les dones com a agents de coneixement a l'actual món acadèmic. Així, presentarem algunes de les darreres dades oficials en relació amb la representativitat de les dones en diferents àmbits de recerca i universitaris, quines són les raons que expliquen aquesta presència desigual i quines són les mesures que s'estan prenent al respecte.

* 30 de novembre de 2017

JUAN JOSÉ IBÁÑEZ (IMF-CSIC)

Complexitat social entre els primers agricultors i ramaders sedentaris del Pròxim Orient

Tot i que durant el Paleolític Superior es coneixen casos d'alguns individus que acumularan elements de riquesa/prestigi, les dades de les quals disposem suggereixen que el grau de diferenciació social era limitat. En els orígens del Neolític en el Pròxim Orient trobem indicadors, fonamentalment a les arquitectures, però també en altres elements del regis-

tre material, de la institucionalització de diferències socials i econòmiques dins de grups assentats en grans poblats. Aquestes diferències degueren generar tensions internes que dugueren a l'abandonament dels grans poblats i a l'aparició d'una nova estructura d'assentament en petits llogarets.

* 25 de gener de 2018

SÍLVIA VALENZUELA (IMF-CSIC)

De la vaca a la brasa a l'alta cuina contemporània: expressions del poder a través de la dieta al llarg de la història

L'aliment i, en particular, el consum de carn, han estat tradicionalment emprats com a símbol de poder i estatus social. Un dels elements de l'expressió de poder és la capacitat de diferenciar-se de la resta. Ja sigui per quantitat, ja per qualitat, per diversitat o per exclusivitat, l'aliment ha estat —i encara és— un element diacrític cabdal. En aquesta xerrada repassarem diferents evidències materials i documentals per veure com l'expressió del poder a través dels aliments ha canviat al llarg del temps, des de la prehistòria fins als nostres dies.

* 22 de febrer de 2018

XAVIER TERRADAS (IMF-CSIC)

El control dels recursos i de la tecnologia com a instrument de poder. Reflexions des de l'arqueologia

Amb el desenvolupament de les pràctiques econòmiques inherents a les societats pageses del Neolític es comencen a definir algunes produccions artesanals. Una de les conseqüències d'aquesta creixent especialització tècnica és l'aparició d'agents que mantenen un control sobre certs recursos i innovacions tècniques, objecte de poder per part d'elits emergents.

* 22 de març de 2018

DIEGO PEDRAZA MARÍN

El poder a la recerca arqueològica

L'Arqueologia, almenys des d'algunes de les seves escoles, ha abordat l'estudi de les societats passades en la seva dinàmica evolutiva. En aquest context, algunes autores i autors han afrontat l'estudi del poder, la seva natura i característiques. En aquesta sessió mostrarem de forma sintètica el tractament del poder per part de les arqueòlogues i arqueòlegs, sense oblidar mai que aquestes recerques es troben sempre articulades des del present.

* 26 d'abril de 2018

LEONARDO GARCÍA SANJUÁN (Departamento de Prehistoria y Arqueología, Universidad de Sevilla)

Llinatge, treball i exotisme a la definició del poder a la societat calcolítica ibèrica

La complexitat social constitueix un dels problemes més àmpliament debatuts en el context de les societats de la Prehistòria recent ibèrica, i molt particularment en el cas de les de l'edat del coure i la fase antiga de l'edat del bronze. En aquesta conferència es planteja una discussió de la definició i naturalesa del poder a la societat calcolítica ibèrica sobre la base de les noves troballes i dels estudis científics que es duen a terme a l'assentament de Valencina de la Concepción (Sevilla).

* 31 de maig de 2018

JOSEP MARTÍ (IMF-CSIC)

Exercir el poder a través del cos

Difícilment trobaríem un àmbit de les relacions humanes en el qual d'una manera o altra no s'exercís el poder, i aquest es manifesta molt especialment en els usos socials dels cossos. Si això és vàlid arreu, pel que es refereix a la nostra societat es fa particularment palès en aquelles relacions interpersonals asimètriques que es generen en el context de discursos relacionats amb el gènere i els propis de la "colonialitat".

* 28 de juny de 2018

AURORA GONZÁLEZ ARTIGAO (ILC-CSIC)
i ARACELI GONZÁLEZ VÁZQUEZ (IMF-CSIC)

**Els animals i el poder: notes històriques
i antropològiques sobre els hudites de al-Àndalus
i els alauites del Marroc**

Mitjançant un examen de la informació de caire etnogràfic i antropològic que transmeten diverses fonts històriques relatives, per una part, a la dinastia hudita de al-Àndalus, i, per altra, a la dinastia alauita del Marroc, establirem una sèrie de reflexions antropològiques sobre les relacions humans-animals i les relacions de poder.

Organització: CSIC - Institució Milà i Fontanals (Departament d'Arqueologia i Antropologia) | Residència d'Investigadors CSIC - Generalitat de Catalunya.

Les sessions s'iniciaran a les sis del vespre, a la Sala d'Actes de la Residència d'Investigadors CSIC-Generalitat de Catalunya, carrer Hospital 64, Barcelona.
Tel. 93 443 27 59 | www.residencia-investigadors.es

RESIDÈNCIA
D'INVESTIGADORS

Institución Milá y Fontanals
Departamento de Arqueología y Antropología

XIII CICLO DE CONVERSACIONES EN EL RAVAL
TAL COMO SOMOS, TAL COMO ÉRAMOS
Las huellas del poder:
una mirada desde la arqueología y la antropología

Octubre de 2017-Junio de 2018

---

* 26 de octubre de 2017

CÉLINE CAMUS y DÉBORA ZURRO (IMF-CSIC)

**Dinámicas de género y poder
en el actual mundo académico**

En la presente mesa redonda discutiremos en torno a la participación de las mujeres como agentes de conocimiento en el actual mundo académico. Así, presentaremos algunos de los últimos datos oficiales en cuanto a representatividad de las mujeres en diferentes ámbitos de investigación y universitarios, cuáles son las razones que explican esa presencia desigual y cuáles son las medidas que se están tomando al respecto.

* 30 de noviembre de 2017

JUAN JOSÉ IBÁÑEZ (IMF-CSIC)

**Complejidad social entre los primeros agricultores
y ganaderos sedentarios de Próximo Oriente**

Aunque durante el Paleolítico Superior se conocen casos de algunos individuos que acumularon elementos de riqueza/prestigio, los datos de que disponemos sugieren que el grado de diferenciación social era limitado. En los orígenes del Neolítico en Próximo Oriente encontramos indicadores,

fundamentalmente en las arquitecturas, aunque también en otros elementos del registro material, de la institucionalización de diferencias sociales y económicas dentro de grupos asentados en grandes poblados. Estas diferencias debieron generar tensiones internas que condujeron al abandono de los grandes poblados y a la aparición de una nueva estructura de asentamiento en pequeñas aldeas.

* 25 de enero de 2018

SÍLVIA VALENZUELA (IMF-CSIC)

De la vaca a la brasa en la alta cocina contemporánea: expresiones del poder a través de la dieta a lo largo de la historia

El alimento y, en particular, el consumo de carne, han sido tradicionalmente utilizados como símbolo de poder y estatus social. Uno de los elementos de la expresión de poder es la capacidad de diferenciarse del resto. Ya sea por cantidad, ya por calidad, por diversidad o por exclusividad, el alimento ha sido —y todavía es— un elemento diacrítico capital. En esta charla repasaremos diferentes evidencias materiales y documentales para ver cómo la expresión del poder a través de los alimentos ha cambiado a lo largo del tiempo, desde la prehistoria hasta nuestros días.

* 22 de febrero de 2018

XAVIER TERRADAS (IMF-CSIC)

El control de los recursos y de la tecnología como instrumento de poder. Reflexiones desde la arqueología

Con el desarrollo de las prácticas económicas inherentes a las sociedades campesinas del Neolítico se empiezan a definir algunas producciones artesanales. Una de las consecuencias de esta creciente especialización técnica es la aparición de agentes que mantienen un control sobre ciertos recursos e innovaciones técnicas, objeto de poder por parte de élites emergentes.

* 22 de marzo de 2018

DIEGO PEDRAZA MARÍN

El poder en la investigación arqueológica

La Arqueología, al menos desde algunas de sus escuelas, ha abordado el estudio de las sociedades pasadas en su dinámica evolutiva. En este contexto, algunas autoras y autores han afrontado el estudio del poder, su naturaleza y características. En esta sesión mostraremos de forma sintética el tratamiento del poder por parte de las arqueólogas y arqueólogos, sin olvidar nunca que dichas investigaciones se hallan siempre articuladas desde el presente.

* 26 de abril de 2018

LEONARDO GARCÍA SANJUÁN (Departamento de Prehistoria y Arqueología, Universidad de Sevilla)

Linaje, trabajo y exotismo en la definición del poder en la sociedad calcolítica ibérica

La complejidad social viene siendo uno de los problemas más ampliamente debatidos en el contexto de las sociedades de la Prehistoria reciente ibérica, y muy particularmente en el caso de las de la edad del cobre y la fase antigua de la edad del bronce. En esta conferencia se plantea una discusión de la definición y naturaleza del poder en la sociedad calcolítica ibérica sobre la base de los nuevos descubrimientos y estudios científicos que están teniendo lugar en el asentamiento de Valencina de la Concepción (Sevilla).

* 31 de mayo de 2018

JOSEP MARTÍ (IMF-CSIC)

Ejercer el poder a través del cuerpo

Difícilmente hallaríamos un ámbito de las relaciones humanas en el que de una manera u otra no se ejerciera el poder, y éste se manifiesta muy especialmente en los usos sociales de los cuerpos. Si esto es válido en general, por lo que concierne a nuestra sociedad resulta bien evidente en aquellas relaciones interpersonales asimétricas que se generan en el

contexto de discursos relacionados con el género y los propios de la “colonialidad”.

* 28 de junio de 2018

AURORA GONZÁLEZ ARTIGAO (ILC-CSIC)
y ARACELI GONZÁLEZ VÁZQUEZ (IMF-CSIC)

**Los animales y el poder: notas históricas
y antropológicas sobre los hudíes de al-Ándalus
y los alauíes de Marruecos**

A través de un examen de la información de carácter etnográfico y antropológico que transmiten varias fuentes históricas relativas, por un lado, a la dinastía hudí de al-Ándalus, y, por otro, a la dinastía alauí de Marruecos, estableceremos una serie de reflexiones antropológicas sobre las relaciones humanos-animales y las relaciones de poder.

Organización: CSIC - Institución Milá y Fontanals (Departamento de Arqueología y Antropología) | Residencia de Investigadores CSIC - Generalitat de Catalunya.

Las sesiones se iniciarán a las seis de la tarde, en el Salón de Actos de la Residencia de Investigadores CSIC-Generalitat de Catalunya, calle Hospital 64, Barcelona. Tel. 93 443 27 59 | www.residencia-investigadors.es